

กฤตยา จันทรโพธิ์ศรี 2549: ลักษณะการใช้ที่ว่างและความเป็นเอกลักษณ์ของย่านถนนข้าวสาร
กรุงเทพมหานคร ปริญญาการวางผังเมืองและสภาพแวดล้อมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวางผังเมือง
และสภาพแวดล้อม ภาควิชาการวางผังเมืองและสภาพแวดล้อม ปรธานกรรมการที่ปรึกษา:
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดาวิณี บุญธรรม, Ph.D. 184 หน้า
ISBN 974-16-2486-7

ถนนข้าวสารเป็นชุมชนที่พิกอาศัยเก่า ตั้งอยู่ในเขตเกาะรัตนโกสินทร์ชั้นนอก มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักว่าเป็นแหล่งที่พิกแบบประหยัด และธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวแบบครบวงจร ถนนข้าวสารมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปีพ.ศ.2525 ซึ่งเป็นปีของการสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ครบรอบ 200 ปี และมีการดำเนินการพัฒนาพื้นที่ตามแผนนโยบายของรัฐบาล ทำให้ถนนข้าวสารมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการใช้ที่ว่างที่แตกต่างไปจากเดิมมากขึ้น เป็นพื้นที่ในกรุงเทพฯ ที่มีความพิเศษแตกต่างจากที่อื่น วัตถุประสงค์ของการทำวิจัยครั้งนี้จึงเพื่อต้องการศึกษาบทบาทการใช้ที่ว่างระดับเมือง ระดับย่าน และระดับถนน รวมทั้งรูปแบบวัฒนธรรม ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่มีต่อย่านถนนข้าวสาร เพื่อทำความเข้าใจกับเอกลักษณ์เฉพาะตัวของการใช้ที่ว่างที่เป็นรูปแบบดั้งเดิมและที่เปลี่ยนแปลงไป โดยขอบเขตของการวิจัยเน้นบริเวณถนนสายหลัก (ถนนข้าวสาร) และบริเวณที่ว่างที่สามารถเชื่อมต่อกับถนนข้าวสารสายหลักโดยตรง

ผลที่ได้จากการวิจัยคือข้อสรุปของความเป็นเอกลักษณ์อันเกิดจากการใช้ที่ว่างซึ่งมีความพิเศษ ถนนข้าวสารที่เป็นถนนเส้นหลักเป็นเสมือนพื้นที่โล่งสาธารณะของชุมชนเป็นถนนคนเดินสายสำคัญของเมือง และมีการปรับใช้พื้นที่ว่างตลอดแนวถนนในแบบต่างๆ กัน มีการให้ความสำคัญกับอาคารที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ เพิ่มคุณภาพของที่ว่างในลักษณะแตกต่างกันไป การใช้ที่ว่างมีความหลากหลาย ความยืดหยุ่น โดยมีพื้นที่สาธารณะและกึ่งสาธารณะต่อเนื่องเป็นโครงข่ายอยู่ในพื้นที่ มีองค์ประกอบของความเป็นถิ่นที่ที่ชัดเจนให้ความรู้สึกเป็นกันเอง องค์ประกอบทางกายภาพแสดงถึงความเป็นชุมชนดั้งเดิม อยู่ร่วมกับสิ่งที่สร้างขึ้นใหม่ ลักษณะของคน พฤติกรรม และกิจกรรมที่เกิดขึ้น ทำให้เกิดความหมายหรือจิตวิญญาณให้กับย่าน ลักษณะของที่ว่างดังกล่าว เป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งที่ทำให้ย่านถนนข้าวสารมีความชัดเจน และเป็นย่านที่มีความสำคัญแห่งหนึ่งของกรุงเทพฯ

Krittaya Janposri 2006: Spatial Practice and the Identity of Khaosan Road Area, Bangkok. Master of Urban and Environmental Planning, Major Field: Urban and Environmental Planning, Department of Urban and Environmental Planning. Thesis Advisor: Assistant Professor Davisi Boontharm, Ph.D. 184 pages.
ISBN 974-16-2486-7

Khaosan Road is the old residential neighborhoods, located in the heart of Bangkok's conservation district, so-called Ratanakosin Island, located in outer Ratanakosin area. It is the largest backpacker enclave in Bangkok and in Southeast Asia. Besides, it also gathers other tourism support services. After the "visit Thailand year" campaign, launched by TAT in 1982 (The promotion campaign, the Ratanakosin bicentennial celebration), the grand palace and other historical sites in Ratanakosin island were promoted as primary sightseeing spots. Tourism became a potential industry as a government policy. The impact on the Khaosan communities due to the backpacker tourism greatly influence the transformation of spatial practice which are specialized from the other places in Bangkok. The study is based on spatial practice and urban transformation in 3 levels: city, district and street. Including pattern of culture and socio-economic condition which characterize the spatial practice in the area. The study area is focused along Khaosan Road, the main street (belongs to Talard Yord sub district, Phra Nakon District) and spaces adjacent to the main street.

The results of this study shows the principle role of Khaosan Road main street as a core public open space. It is the most famous walking street in Bangkok. Spaces along the main road are adapted for many uses. Several heritage buildings are renovated and valorize the space around. There are diversity, flexibility of using space. The public and semipublic space are connected to form a network. Many components gather to create the sense of place: physical elements of old community, integration of new design, human behavior and activities in the site including the feeling of informal environment. They create a new meaning for the Khaosan place. This quality of space is one of the element which makes Khaosan a distinctive area of Bangkok.

/ /

Student's signature

Thesis Advisor's signature

